

ДОПОВІДІ НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ

УДК 65.016

Т.О. Тарасова, д-р екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ЕВОЛЮЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТИВ ЖИТТЯ

На саміті ООН 23 вересня 2015 року Світова спільнота визначила нові орієнтири розвитку на наступні п'ятнадцять років та представила Цілі Сталого Розвитку (Sustainable Development Goals) під лозунгом «Трансформуючи наш світ: Порядок денний сталого розвитку до 2030 року», що містять завдання ефективного управління та встановлення верховенства закону на національному та міжнародному рівнях. Наголошено, що саме це має вирішальне значення для безперервного, інклюзивного та справедливого сталого розвитку, який є еволюційним процесом за своїм змістом. Особлива увага фокусується на вирішенні еколого-кліматичних проблем, а також розвитку технологій, розробки механізмів партнерства [1]. Метою Стратегії є впровадження в Україні європейських стандартів життя та її вихід на провідні позиції в світі. Задля цього пропонується здійснювати рух у майбутнє за векторами забезпечення сталого розвитку держави, проведення структурних реформ та підвищення стандартів життя. Стратегія передбачає реалізацію 62 реформ та програм розвитку держави, серед яких дерегуляція та розвиток підприємництва; програма розвитку малого та середнього бізнесу; податкова реформа; реформа захисту економічної конкуренції; реформа корпоративного права; реформа ринку капіталу; реформа сфери трудових відносин.

Під сталим розвитком зазвичай розуміють загальну концепцію встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі. За визначенням, наведеним у доповіді

Комісії Брундтланд, сталий розвиток – це «розвиток, який задовольняє потреби нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби» [2].

Концепція переходу України до сталого розвитку затверджує такий розвиток суспільства, за якого задоволення потреб у природних ресурсах теперішніх поколінь не повинно ставити під загрозу можливості майбутніх поколінь задовольняти в них свої потреби, коли будуть узгоджені екологічні, економічні та соціальні складові розвитку, коли техногенне навантаження не буде перевищувати можливості навколишнього природного середовища до самовідновлення, а суспільство усвідомить перевагу екологічних пріоритетів над іншими [3].

Концепція сталого розвитку є поглибленням вчення В. В. Вернадського про ноосферу, яке на межі століть створило необхідну платформу для напрацювання триєдиної концепції сталого еколого-соціально-економічного розвитку. Вплив торгівлі на сталий розвиток залежить від того, якою мірою уряди країн зможуть взаємоузгодити цілі у сферах: екологічній – охорони навколишнього середовища й торгівлі; соціальної – людського розвитку, зорієнтованого на збереження стабільності суспільних і культурних систем та зменшення конфліктів у суспільстві в процесі товарно-грошового обміну; економічній – взаємної підтримки в процесі оптимального використання обмежених ресурсів та застосуванні енерго- та матеріалозберігаючих технологій для створення сукупного доходу. Із точки зору погляду регіональної економіки слід вести мову про застосування зазначених механізмів (спеціальних економічних зон вільної торгівлі) для розв'язання проблем розвитку окремих територій. Крім того, розвиток нової економіки стимулюється не лише дефіцитом природних ресурсів, а й нарощуванням обсягів інформації та знань, які набувають особливого значення в торговельній галузі як найбільш затребуваний товар [4].

Для виконання намічених у Концепції сталого розвитку у сфері торгівлі завдань першочергове значення має реалізація програм із створення сприятливого середовища для ведення бізнесу, розвитку малого та середнього підприємництва, залучення інвестицій, спрощення міжнародної торгівлі й підвищення ефективності ринку праці. При цьому основним критерієм управління сталим розвитком торгівлі є концепція безперервності діяльності.

Особливістю сталого розвитку торгівлі є прагнення галузі до самоврядування шляхом вчасного отримання інформації та швидкого реагування на ринкові зміни. Зростання значення інформації в економічному просторі, поширення теоретичних і практичних знань в області інформаційних технологій; збільшення інвестицій у розвиток

інформаційного забезпечення всіх сфер діяльності розширюють межі облікової інформації, яка є базисом обліково-аналітичного забезпечення управління сталим розвитком. За таких умов облік перетворився на комплексну, проблемно-орієнтовану науку, яка відображає специфічними методами багаторівневу економічну систему та її складні взаємозв'язки з методами поширення математизації наукового знання і запровадження інформаційних технологій [5].

Сучасний облік – складна, внутрішньо диференційована система, яка включає різні компоненти. Структура цих компонентів визначається за декомпозиції системи за трьома критеріями: критерієм предмета (предметна); мети та використання результатів (прагматична); способу пізнання (методологічна). Основним критерієм диференціації обліку в організаційному аспекті, головною рушійною силою його розвитку як сфери практичної діяльності можна вважати динамізм цілей різних груп користувачів інформації, при цьому цілі забезпечення сталого розвитку визначаються не лише функціями управління та його ієрархічними рівнями, а й адаптацією економічного суб'єкта до мікро- і макрооточення, недосконалою контрактацією, зміною внутрішньої структури організації, необхідністю вирішення протиріч, викликаних інформаційною асиметрією [6].

Адаптуючись до нових економічних і правових внутрішньофірмових відносин, а також умов мікро- і макрооточення господарюючих суб'єктів, інформаційні потреби керівників різних рівнів породжують виникнення і розвиток нових функцій елементів облікової інформації. Функціональна диференціація видів обліку переростає в структурну в результаті еволюції сукупності організаційних та методологічних ознак. Завершальним пунктом кожного етапу структурної диференціації обліку є сформована теорія кожного автономного елемента, що включає мету облікового спостереження, предмет і сукупність специфічних прийомів відображення об'єктів, які утворюють метод науки [7].

В умовах суцільної інформатизації економічних відносин підприємство торгівлі розглядається як об'єкт господарської діяльності, який несе повну відповідальність за власне існування. За цих обставин ефективне функціонування в багаторічній перспективі стає можливим, якщо на підприємстві створено засади для безперервної діяльності та максимально нівельовано загрози, що можуть призвести до вимушеної ліквідації або банкрутства. Для забезпечення безперервності діяльності суб'єкта господарювання необхідно дотримуватися правил, що створюють умови для безпечного ведення бізнесу, запозичень і інвестицій, та є

підґрунтям сталого розвитку, що вимагає достовірних, прозорих, доречних інформаційних ресурсів, які формуються в ході облікового процесу.

Еволюційна економічна теорія дозволяє пояснити динаміку облікового процесу, особливості його трансформації, а також виокремити етапи його розвитку. Так, до середини ХХ ст. спостерігається інтерес до концепції єдиного облікового інформаційного простору, що став об'єктом наукового пізнання. В умовах глобалізації виникла необхідність комплексного дослідження економічного інформаційного простору. Глобалізація обліку виявила нові проблеми, які вимагають нових методів рішення. Теорія і практика бухгалтерського обліку сформувала принципи бухгалтерського обліку, значущість яких підтверджується їх суцільним використанням у практиці для вимірювання та опису фактів фінансово-господарської діяльності бізнес-структур. Ключовою концепцією сучасної бухгалтерської теорії і практики є принцип безперервності діяльності [8]. Він має велике значення не лише окремо, а як об'єднуюча ланка в традиційній системі принципів і методів бухгалтерського обліку [9]. Цей принцип має визначальне значення і в аудиті, оскільки фінансова звітність формується відповідно до вимог виконання зазначеного принципу [10, с. 53]. Більше того, припущення про його виконання лежить в основі аудиторського підтвердження звітності. Таким чином, безперервність діяльності є не лише методологічним принципом, а й ідеєю, яка наголошує, що господарська діяльність підприємства спрямована, перш за все, на продовження і сталий розвиток і заздалегідь не обмежена певним часом або цільовими рамками. Крім того, формуючи підходи до оцінки майнового потенціалу підприємств, безперервність дозволяє розглядати діяльність компанії, що спрямована на продовження і розвиток і не обмежена певними часовими рамками.

Інформаційні джерела:

1. Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

2. Доповідь Брундтланд Всесвітньої комісії Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища і розвитку (WCED). URL: http://www.esz.org.ua/?page_id=3129.

3. На меті – сталий розвиток України // Вісн. НАН України, 2007. № 2. URL : ftp://ftp.nas.gov.ua/akademperiodyka/Downloads/Visnyk_NANU/downloads/2007/2/a3-2.pdf.

4. Шпильова Ю. Б., Шпильовий І. М. Сталий розвиток роздрібної торгівлі України // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. 2012. Вип. 1 (11). С. 108–120.

5. Солоненко А. А. Логико-системные принципы механизмов интеграции и дифференциации учета // Terra Economicus. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/logi-ko-sistemnye-printsipy-mehanizmov-integratsii-i-differentsiatsii-ucheta#ixzz3yhsardj1>.

6. Перекрестова Л. В. Управление локальными агропромышленными системами рыночной ориентации на основе релевантной информации: автореф. дис. ... д-ра экон. наук.: спец. 08.00.05, 08.00.12. Волгоград, 1998. 48 с.

7. Дмитренко И. Н., Белоусова И. Н. Эволюция концептуального подхода к допущению непрерывности деятельности субъектов хозяйствования // Международный бухгалтерский учет, 2007. № 10 (106). С. 34–38.

8. Пятов М. Л., Смирнова И. А. Принципы начисления и непрерывности в МСФО. URL: <http://buh.ru/articles/documents/14025>.

9. Брохун Н. С., Легенчук С. Ф. Принцип безперервності в бухгалтерському обліку: історичні аспекти, сутність та шляхи розвитку // Вісник Львівської комерційної академії. 2011. Вип. 38. С. 197–205.

10. Безшура А. Ю. Організаційно-управлінські аспекти створення та функціонування віртуальних підприємств // Економіка, фінанси, право. 2013. № 5. С. 20-22.

УДК 336.14:352

Н.І. Карпшин, канд. екон. наук, доц. (*ТНЕУ, Тернопіль*)

І.Л. Горбатюк, магістрант (*ТНЕУ, Тернопіль*)

БЮДЖЕТИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В БЮДЖЕТНІЙ СИСТЕМІ ДЕРЖАВИ

Забезпечення сталої позитивної динаміки соціально-економічного розвитку держави тісно пов'язане з ефективним використанням відповідних фінансових інструментів управління, серед яких провідне місце займає бюджетна система. З її допомогою держава має змогу впливати на розподіл і перерозподіл ВВП, забезпечуючи оптимальне поєднання інтересів усіх членів суспільства. Формування демократичної держави вимагає від України рішучих кроків у проведенні реформ соціально-економічного і адміністративного характеру. Одна з них – модернізація вітчизняної бюджетної системи та становлення її міцного фундаменту, насамперед на місцевому рівні шляхом